

Žurnál

18
ROČNÍK 12

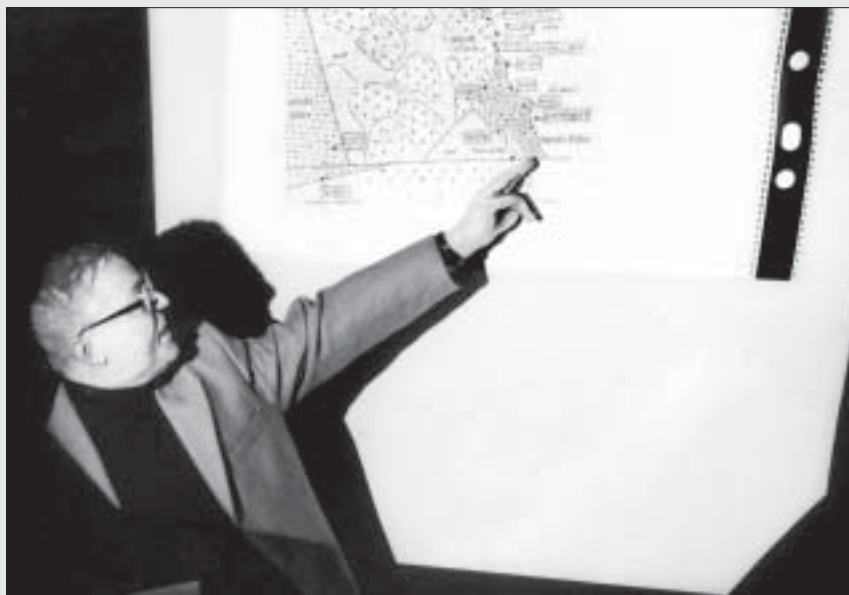
21. února 2003

V ČÍSLE:

VI. olomoucké onkologické dny • Stanoviska rektorky UP a iniciátorů výzvy Počítejte s námi! • Jaká bude a jak bude dělena letošní státní dotace? • Recenze na třetí knihu doc. J. Chalupy • UP nabízí nové akreditované obory • K průzkumu zájmu o studijní texty v elektronickém tvaru

Ve spolupráci s Českou geologickou službou v Brně pořádala Katedra geologie PŘF UP 6. 2. 2003 předjarní seminář s názvem Moravsko-slezské paleozoikum 2003. Mezi účastníky setkání geologů byl i prof. J. Zapletal, CSc. (PŘF UP), který v diskusi uvedl příspěvek k postavení mírovského paleozoika v Českém masivu.

-red-, foto -tj- ▶

O osudu Právnické fakulty UP dosud nerozhodnuto

■ Situace Právnické fakulty UP zůstává nezměněna: akreditační komise MŠMT, která se k dalšímu jednání sešla minulý týden, o její budoucnosti zatím nerozhodla. Hrozba omezení akreditace magisterského studijního programu potrvá patrně až do začátku března, kdy by mělo být přijato konečné oficiální stanovisko. Podle informací děkana PF UP dr. M. Malacky bude fakulta do té doby fungovat v dosavadním režimu jako za standardních podmínek, včetně přijímání přihlášek ke studiu v akademickém roce 2003/2004.

-mav-

Autoři výzvy Počítejte s námi! jednali s rektorkou UP

■ V pátek 14. 2. se ke společné schůzce sešla rektorka UP prof. J. Mačáková se zástupci iniciativy *Počítejte s námi!* – otevřeného dopisu ministryni školství, mládeže a tělovýchovy ČR P. Buzkové a Vládě ČR (viz Žurnál č. 17, str. 3). Podle sdělení sekretariátu RUP vyslechla rektorka UP stanovisko autorů a signatářů výzvy a vyjádřila podporu snaze o zvýšení státní dotace pro veřejné vysoké školy. S výsledkem tohoto jednání hodlá seznámit Českou konferenci rektorů.

Iniciativa mladých pedagogů a doktorandů z FF UP *Počítejte s námi!* vznikla v Olomouci minulý týden s cílem získat podporu u nejbližší akademické obce v ČR pro mzdové požadavky signatářů. V případě jejich nenaplnění jsou autoři a signatáři výzvy odhodláni podniknout další protestní kroky.

Text otevřeného dopisu podpořily odbory FF UP Olomouc, její děkan doc. I. Bartěček, CSc., celorepublikový sjezd Vysokoškolského odborového svazu a Učitelův odborový klub. Ke dni 18. 2. podpořilo výzvu na www stránkách 450 osob.

Dopis se seznamem signatářů bude odeslán ministryni školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Vládě ČR 10. 3. 2003.

Další informace naleznete na stránkách http://www.idialog.cz/pocitejte_s_nami/.

(Stanovisko rektorky UP a další reakce autorů výzvy najdete na str. 3.)

-red-

K aktuálním otázkám mezinárodního a evropského práva

■ Katedra mezinárodního a evropského práva PF UP hostila ve dnech 5. a 6. 2. 2003 mezinárodní vědeckou konferenci pod názvem *Aktuální otázky mezinárodního a evropského práva*. Této konferenci se zúčastnili všichni vedoucí kateder mezinárodního a evropského práva v České republice, stejně jako drtivá většina členů těchto kateder, včetně předních zástupců doktriny v oboru mezinárodního práva veřejného, mezinárodního práva soukromého a evropského práva z České republiky a ze zahraničí (Slovensko a Německo).

Konference, jež reflektovala nejnovější vývoj na poli právním ve výše zmínovaných oborech, se zaměřila na několik témat.

Z oboru *mezinárodního práva veřejného* se jednalo zejména o otázky mezinárodního trestního soudnictví, především s ohledem na nově konstituovaný stálý trestní tribunál při OSN. Konference byla otevřena vystoupením prof. V. Davida, DrSc. (PF UP Olomouc), jenž se zabýval mimo jiné otázkou subjektů mezinárodního práva s ohledem na postavení jednotlivce. Dále vystoupil prof. P. Šturma, DrSc. (PF UK Praha), který poskytl podrobnou analýzu vzniku mezi-

národního trestního tribunálu s ohledem na aktuální vývoj (v současné době proběhlo jmenování jeho soudců). Na rozhraní mezinárodního práva veřejného a evropského práva se tematicky pohyboval referát prof. J. Azuda, DrSc. (Banská Bystrica), zaměřený na problematiku vztahu evropského a komunitárního práva, a to z pohledu země připravující se na vstup do ES/EU.

V oboru *evropského práva* poskytli příspěvek prof. R. Arnold (PF Rejno, NSR), v němž vymezil problematické otázky dotýkající se procesu vzniku evropské ústavy a jejich možných koncepcí. Na jeho příspěvek navázal doc. V. Týč, CSc. (PF MU Brno), který hovořil o návrzích budoucího uspořádání Evropské unie. Příspěvek JUDr. N. Šiškové, Ph.D. (PF UP Olomouc), se zaměřil na otázky ochrany lidských práv v evropském regionu.

JUDr. Ing. K. Zemánek, CSc. (PF UK Praha), se zaměřil na práci Konventu EU a nejnovějšímu návrhu na konstitucionalizaci EU. Následně JUDr. F. Křepelka, Ph.D. (PF MU Brno), přednesl referát, v němž analyzoval možné problematické otázky po vstupu ČR do EU, pokud jde o rozhodovací praxi vnitrostátních soudních orgánů.

Dokončení na str. 2

Jediný kandidát na funkci děkana CMTF UP

■ Do 14. 2. 2003, kdy skončila možnost podávat návrhy na kandidáty na funkci děkana CMTF, byli navrženi tři kandidáti, a to Dr. Michal Altrichter, SJ, Th.D., člen Katedry spirituality, mezináboženského dialogu a studií křesťanského východu CMTF, doc. Petr Chalupa, SDB, Th.D., současný proděkan pro studijní a pedagogické záležitosti a zahraniční styky, člen Katedry biblických věd CMTF a ThLic. Richard Machan, člen Katedry systematické teologie CMTF.

Kandidaturu přijal pouze doc. P. Chalupa, Th.D., který svůj program představí na setkání akademické obce CMTF UP ve středu 26. 2. 2003.

Působení současného děkana CMTF prof. P. Ambrose, Th.D., který stál v čele CMTF UP již druhé funkční období, končí 30. 6. 2003.

-red-

Přírodovědecká fakulta UP v Olomouci pořádá

**v sobotu 15. března 2003
reprezentační ples**

v prostorách Slovanského domu od 19.30 hod.

K tanci a poslechu hrají hudební skupina *SYRINX a Olomoucká cimbálová muzika*. Svě taneční umění předvedou taneční skupina *TARANTELA a Tomáš HUDEČEK s partnerkou*. Stěšti vás neopustí ani při *tombole*. V místě konání plesu jsou k dispozici tři bary a Mexická restaurace (v přízemí).

Vstupenky v ceně 150 Kč jsou v prodeji na sekretariátě děkana PŘF UP, tř. Svobody 26, tel. 585 634 009.

Srděčně vás zve vedení Přírodovědecké fakulty UP.

Cena Josefa Hlávky za rok 2002

Také v letošním roce bude Nadace Český literární fond společně s Nadáním Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových udělovat Ceny Josefa Hlávky za uplynulý rok. Cena je udělována za původní knižní práci z oblasti vědecké a odborné literatury publikovanou v České republice v hodnoceném kalendářním roce, a to ve čtyřech oblastech: **vědy společenské, vědy o neživé přírodě, vědy o živé přírodě, vědy lékařské.**

Návrhy na ocenění (včetně jednoho výtisku publikace) může zaslat každá právnická i fyzická osoba do 28. 2. 2003 na adresu: Nadace Český literární fond, Pod Nuselskými schody 3, 120 00 Praha 2. Kontakt: tel. 222 560 081, 222 560 082, fax 222 560 083, e-mail ncif@cz (www.ncif.cz).

O výsledcích bude veřejnost informována prostřednictvím sdělovacích prostředků.

-ncif-

Vyhlášení výběrového řízení FRVŠ pro dotace na rok 2004

Výbor Fondu rozvoje vysokých škol vyhlašuje výběrové řízení na projekty podporující koncepční vzdělávací rozvoj vysokých škol v roce 2004.

Po projednání předsednictvem Rady vysokých škol a vedením MŠMT došlo ke změnám v počtu, struktuře a specifikacích jednotlivých tematických okruhů (viz www.radvys.cz/aktuality).

Dotaci na řešení vzdělávacích rozvojových projektů pro rok 2004 lze získat v těchto tematických okruzích:

Tematický okruh A – Inovace a rozvoj laboratoří, ateliérů a pracovišť pro praktickou výuku včetně knihoven a informačních technologií ve vysokoškolském vzdělávání

Tematický okruh B – Vzdělávání učitelů

Tematický okruh C – Poradenská a informační centra pro studenty

Tematický okruh E – Vysokoškolské knihovny

Tematický okruh F – Inovace studijních programů

Tematický okruh G – Tvůrčí činnost studentů

Rozvojové projekty pro rok 2004 je třeba podat na disketě a ve dvou potvrzených výtiscích s příslušnými průvodními dopisy děkanů a rektorů, potvrzujícími mj. i souhlas projektů s dlouhodobými záměry fakulty a školy. Projekty nemůže na Agenturu RVŠ podat řešitel. Všechny tyto materiály budou předány pověřeným zástupcem vysoké školy ve dnech 31. 3. až 11. 4. 2003 na Agenturu RVŠ, José Martího 31, 162 52 Praha 6 – Veleslavín.

Projekty podané po termínu nebudou zařazeny do výběrového řízení.

-red-

Děkan Lékařské fakulty UP vypisuje

výběrová řízení

na obsazení míst:

– dvou odborných asistentů nebo asistentů Radiologické kliniky s úvazkem 0,30; kvalifikační požadavky: VŠ vzdělání, atestace II. stupně v oboru, publikační a přednášková činnost, pedagogická praxe, znalost anglického jazyka;

– odborného asistenta nebo asistenta Ústavu fyziologie; kvalifikační požadavky: ukončené VŠ vzdělání všeobecného lékařství, klinická praxe vítána, zájem a předpoklady pro výzkumnou práci, znalost anglického jazyka, práce na PC;

– dvou odborných asistentů nebo asistentů II. chirurgické kliniky s úvazkem 0,10 jedno místo se zaměřením na plastickou chirurgii a jedno na všeobecnou chirurgii; kvalifikační požadavky: VŠ vzdělání, atestace v oboru, znalost anglického jazyka.

Přihlášky doložené osobním dotazníkem, životopisem, fotokopiemi dokladů o kvalifikaci a přehledem vědecké a publikační činnosti zašlete do 30 dnů ode dne zveřejnění v tisku na Děkanát LF UP, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc.

-lfup-

VI. olomoucké onkologické dny

■ Ve dnech 6. a 7. 2. v posluchárně Dětské kliniky LF UP proběhlo tradiční lékařské sympozium – šesté olomoucké onkologické dny. Bylo to odborné shromáždění lékařů zabývajících se onkologií obličejové oblasti hlavy, částečně i krku a neurokrania.

Hlavním organizátorem byla Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie FN a LF UP v Olomouci, spoluorganizátoři byli Česká společnost pro maxilofaciální chirurgii, Stomatologická společnost České lékařské společnosti J. Ev. Purkyně a Oblastní stomatologická komora v Olomouci. Záštitu laskavě poskytli rektor LF UP prof. J. Mačáková, CSc., děkan LF UP doc. Č. Čihálik, CSc., a ředitel Fakultní nemocnice. Symposia se aktivně zúčastnili kolegové z většiny stomatologických pracovišť v České republice, kolegové z Bratislavy a otorinolaryngologové, plastičtí chirurgové, neurochirurgové a onkologové z Olomouce, Hradce Králové a Prahy.

První část sympozia byla věnována obecnější problematice léčby zhoubných nádorů orofaciální oblasti. Bohatá diskuse ukázala aktuálnost této problematiky. Pak následovala sdělení o možnostech

rekonstrukce defektů obličeje po odstranění nádoru a chirurgických přístupových cest k nádorům epifaaryngu. V pátečním dopoledni byly prezentovány kasuistiky z některých českých pracovišť a možnosti rekonstrukce defektů po onkochirurgické léčbě rekonstrukčními metalickými dlahami.

Přednesené příspěvky vyvolaly bohatou diskusi. Diskutující uvedli své zkušenosti a připomínky k dané problematice a obohatili odbornou úroveň symposia. Všichni účastníci se shodli v názoru, že tradice odborného setkávání v Olomouci by měla v budoucnu pokračovat.

Nelze nepřipomenout důležitou úlohu sponzorů, bez kterých by se sympozium pravděpodobně nemohlo konat. Svůj finanční příspěvek poskytly především firmy zabývající se distribucí léčiv, lékařských nástrojů a přístrojů, ale i jiné. Patří jim dík pořadatelů i účastníků sjezdu.

MUDr. B. Jureček, CSc., LF UP

▲ Na pozvání Katedry historie FF UP přednášel v uplynulém týdnu ve filmovém sále FF UP prof. A. Pitz (USA) na téma **Možnosti výuky prostřednictvím internetu.**

-red-, foto -tj-

Bronzové medaile J. Janského na PřF UP

■ Bronzovou medailí MUDr. Jana Janského oceňuje Český červený kříž desateronásobné dárcce krve. Na zasedáních Akademického senátu PřF UP již tradičně předal děkan Přírodovědecké fakulty UP prof. J. Lasovský, CSc., toto vyznamenání studentu PřF UP **A. Klanicové, prof. J. Mikešovi, D. Mandátovi a J. Svobodovi.** Při této příležitosti jim poděkoval za lidský přístup a reprezentaci Přírodovědecké fakulty UP na veřejnosti. Současně byly oceněným předány i dárky od PřF UP a ČČK.

-maj-

Seminář na téma Kristova tvář

■ Katedra pastorální a spirituální teologie CMTF UP ve spolupráci s Centrem Aletti pořádala ve dnech 12.–13. 2. 2003 odborný seminář na téma **Tvář Kristova ve výtvarném umění**, který v rámci doktorského studijního programu vedl prof. M. I. Rupnik, SJ (na snímku uprostřed).

Prof. M. I. Rupnik, SJ, je malíř, profesor východní teologie na Papežském orientálním ústavu a na Fakultě misiologie Papežské univerzity Gregoriana a ředitel Centra E. Aletti v Římě. Od roku 1997 se podílí na velkém mezinárodním badatelském projektu o Kristově tváři z hlediska historického, teologického, lékařského, ikonografického, pastoračního a spirituálního.

-red-, foto -tj-

K aktuálním otázkám...

Pokud jde o sekci **mezinárodního práva soukromého**, zde byla hlavním tématem rekonstrukce českého mezinárodního práva soukromého. Ve svém příspěvku se doc. N. Rozehnalová, CSc. (PF MU Brno), zaměřila na potřebné systémové změny v rámci české úpravy, JUDr. Mag. iur. M. Malacká, Ph.D. (PF UP Olomouc) se pak zabíral aktuálními návrhy změn úpravy mezinárodního práva soukromého na komunitární úrovni. Zejména analyzoval nejnovější dokumenty Evropské komise z počátku roku 2003. Poté se JUDr. Z. Kapitán (PF MU Brno) zaměřil na zásadu rozumného uspořádání vztahů z hlediska novelizace zákona o mezinárodním právu soukromém v ČR. (Všechny příspěvky budou součástí připravovaného sborníku.)

Součástí setkání bylo též **společné zasedání kateder mezinárodního a evropského práva** všech právnických fakult v České republice. Navázalo se tak na tradici, která byla založena ještě za dob československé federace. Na tomto zasedání se pedagogové vzájemně informovali o vyučovaných předmětech, jejich struktuře a obsahové náplni, včetně připravovaných kurzů.

Nová byla na olomouckém setkání účast zahraničních přednášejících z Německa a ze Slovenska, kteří přinesli internacionální pohled na diskutované otázky.

Dokončení ze str. 1

Poprvé se též tohoto setkání účastnili zástupci kateder evropského práva (původní koncept setkání zahrnoval pouze odborníky kateder mezinárodního práva). Tímto olomoucká katedra zahájila novou tradici, v které se podle vyjádření kolegů z jiných fakult bude pokračovat i nadále.

Obecně je možno konferenci a společné zasedání kateder hodnotit jako nanejvýš přínosné a podle ohlasů, které již obdrželi zástupci olomoucké katedry, i velice zdařilé, jelikož umožnilo nejen vědecký, ale i neoficiální kontakt mezi účastníky. Ti se navzájem informovali o realizovaných a připravovaných projektech. V závěru se účastníci dohodli na dalším setkání, jež bude realizováno na půdě Právnické fakulty MU příští akademický rok.

Konání této akce by nebylo možné bez finanční podpory ze strany veřejně prospěšné společnosti **JURIDICUM** a odborného zajištění vedoucí Katedry mezinárodního a evropského práva PF UP JUDr. N. Šiškové, Ph.D., a dalších členů Právnické fakulty UP (včetně jejího vedení), kteří aktivně participovali na průběhu konference. Této i všem účastníkům patří srdečný dík.

Mgr. V. Stehlík, Katedra mezinárodního a evropského práva PF UP

Stanovisko rektorky UP prof. Jany Mačákové k petici Počítejte s námi!

Rozumím důvodům, které vedly autory výzvy „Počítejte s námi“ k veřejnému vystoupení. Mzdové podmínky akademických pracovníků jsou dlouhodobě neutěšené a zápas o udržení, či dokonce získání mladých perspektivních vědců a umělců s pedagogickými schopnostmi je stálým úkolem managementu vysokých škol. Souhlasím s myšlenkou, že sociální podmínky akademických pracovníků rozhodně nepřispívají k prestiži vysokoškolského pedagoga. Tato situace se zpětně promítá do úrovně celého vzdělávacího koloběhu.

Nemohu však souhlasit s řešením, které autoři petice prosazují, totiž aby byla mzdová situace akademických pracovníků řešena z vládní a ministerské úrovně stanovením nárůstu ohraničených mzdových prostředků. Možnost tvorby vlastního mzdového předpisu, kterou dává současný vysokoškolský zákon, je součástí autonomie, po níž vysoké školy volaly, a nepředpokládám, že by se jí chtěly vzdát. (Teoreticky umožňuje tento princip, při náležité státní dotaci, stanovit mzdy vyšší než ve zbyvajících státní sféře.)

Ke stanovisku rektorky UP

Ke stanovisku rektorky UP prof. J. Mačákové, CSc., připojili iniciátoři výzvy *Počítejte s námi!* následující reakci:

Vysvětlení k větě z dopisu *Počítejte s námi!*: „Jako řešení současné situace očekáváme jasný závazek k takovému jednání s vysokými školami (prostřednictvím Rady vysokých škol a České konference rektorů), které zřetelně stanoví nárůst ohraničených mzdových prostředků v následujícím akademickém roce.“

„Nárůstem ohraničených mzdových prostředků“ samozřejmě rozumíme také zvýšení dotace vysokému školství, které bude předpokládat patřičnou rekonstrukci mzdových tabulek na jednotlivých vysokých školách, jež zaručí univerzitním pedagogům adekvátní životní úroveň a sociální postavení a bude motivací pro špičkové odborníky i nadějně doktoran-

Nejlepší investice

Po zveřejnění otevřeného dopisu „*Počítejte s námi!*“ nastala očekávaná reakce ze strany Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které veškerou odpovědnost za mzdy zaměstnanců VŠ svalilo na jednotlivé školy. Přestože se domnívám, že hlavní vinu za neutěšený stav našich výplatních pásek skutečně nese politická reprezentace, nelze přehlédnout, že ve srovnání výše mezd s ostatními vysokými školami jsme na chvostu těchto statistik.

Kromě převahy „chudých“ fakult s nízkými koeficienty vyplývá tento stav mimo jiné i z toho, že vedení Univerzity Palackého (současné i minulá) bylo příliš „zodpovědné“ a nevedlo univerzitní finance takovým směrem, aby na mzdy uvolňovalo maximální možné prostředky. To dokazuje i letošní návrh navýšení mzdových prostředků o 7 %, ačkoli je letošní nárůst celkových prostředků na univerzitě 10,2 %. Po rozpočítání částky na celých dvanáct měsíců poklesne výše navýšení mezd na 5,8 %. Za solidární gesto vůči zaměstnancům bych považoval zvýšení mzdy nad oněch 10,2 %.

Nové počítače lze dokoupit za několik dnů, fasády se opraví za několik týdnů, maximálně měsíců, výchova odborného pracovníka trvá přinejmenším několik let. Při současné strategii se může stát, že při dalším kole akreditací nastanou potíže pro nedostatek kvalifikovaných pedagogů nejen na Právnické fakultě UP. Absurdní vize, že z Univerzity Palackého zbuduje nakonec pouze rektorát a Informační centrum, je hyperbolicky nadsazená pouze zdánlivě.

Proto vyzývám vedení univerzity a akademické senáty k radikálnímu přehodnocení finanční strategie školy, k redukci mnohdy neefektivních a často nadbytečných pracovišť, k zastavení všech investic a oprav, které jsou hrazeny z provozních prostředků, a převedení těchto peněz do mzdových prostředků. Ze zákona je to nejen možné, ale paní ministryně nás k tomu přímo vyzývá. Naplníme radikálně její slova.

Nepokládám proto za účelné podporovat tento požadavek protestními kroky, zejména ne vyhlášením stávkou v době příjmacího řízení.

Hlavním důvodem neutěšeného stavu, na který opakovaně poukazuje i Česká konference rektorů, je trvalé podfinancování veřejných vysokých škol. Zvyšování státní dotace v posledních letech zdaleka nevyrovnává trvalý historický dluh vůči vysokým školám a vlastně celé sféře vzdělávání.

Pro jednání vedení fakult UP, Akademického senátu UP a odborů na UP je připraven návrh úpravy mzdové tabulky, která by měla aspoň trochu zmírnit těžkosti, na něž petice poukazuje. Meze, v nichž se musí mzdová tabulka pohybovat, jsou ovšem dány vyšší státní dotace a také termínem, kdy závazná informace o dotaci na vysokou školu dojde.

Společným úkolem reprezentace vysokých škol bude prosazování celkového zvýšení dotace pro veřejné vysoké školy. Věřím, že autoři a signatáři petice nás v tomto cíli podpoří.

Prof. J. Mačáková, rektorka UP

dy. Pouze od tohoto kroku očekáváme stabilizaci situace a v tomto ohledu podpoříme Konferenci rektorů, Radu vysokých škol a Vysokoškolský odborový svaz. Domníváme se, že i přes autonomii vysokých škol, které si velmi považujeme, je řešení problému v rukou vlády. Z množství ohlasů, které máme k dispozici, jasně vyplývá, že se ani zdaleka nejedná o lokální záležitost. V případě, že nás osloví činitelé zmíněných institucí nevyšší, jsme ochotni využít všech zákonných prostředků k důraznému prosazení svých legitimních požadavků. Stále však věříme, že se náš hlas neztratí v alibismu a manévrování zainteresovaných orgánů a zvítězí zdravý rozum a lidské hledisko.

Za iniciativu *Počítejte s námi!*

Mgr. P. Bilík, FF UP

Dlouhodobý vnitřní dluh univerzity sice ještě naroste, ale tentokrát již nikoli na úkor pedagogů a ostatních pracovníků. Na rozdíl od stavu našich peněženek bude tento dluh viditelný a pod jeho tíží bude politická reprezentace víc tlačena k přehodnocení postojů vůči vysokému školství.

Zároveň společně důrazně požadujeme zvýšení celkové sumy určené na vysoké školství a změnu koeficientů pro podhodnocené obory.

Máme práci, která je zajímavá, v mnohém nás uspokojuje a obohacuje. Naproti tomu je to práce náročná (časově, organizačně, intelektuálně), která vyžaduje soustavné celoživotní vzdělávání, zároveň je nezpochybnitelně prospěšná pro celou společnost. Z reakcí novinářů a široké veřejnosti na otevřený dopis *Počítejte s námi!* jasně vyplývá, že veřejné mínění stojí na naší straně. Dokažme veřejnosti, že nejsme spolek podivínů a bláznů poschovávaných před životem v laboratořích a knihovnách, ale sebevědomá profesní skupina hrdá na svou práci pro společnost, která umí jasně formulovat své požadavky a nároky, mezi něž patří přiměřená mzda, a že v krizovém okamžiku dokážeme za svými požadavky stát.

Podpis otevřeného dopisu ještě není podpisem stávkou, ale důrazné upozornění, především směrem k ministerstvu a vládě, ale i k vedení univerzity. Stávka sama je potom krajín, leč zcela legální součástí zákonů této země a při dodržení všech zákonných postupů nemůže být nikdo z jejích aktérů perzekvován.

PhDr. L. Ptáček, Ph.D., signatář otevřeného dopisu „*Počítejte s námi!*“ a předseda ZO VOS na FF UP

Náhoda přeje jen připravené mysli, ale poměrně dlouho ji musí hledat.

M. Holub

Soutěž o nejlepší esej

Společnost pro trvale udržitelný život SR, Společnost pro trvale udržitelný život ČR, Regionální environmentální centrum Slovensko a týdeník Mosty vyhlásily 1. 2. 2003 soutěž o nejlepší esej na téma **Udržitelný způsob života**.

Soutěž je připravena při příležitosti připravované 5. panevropské konference ministrů životního prostředí, 10. výročí vzniku Společnosti pro trvale udržitelný život a v návaznosti na Světový summit o trvale udržitelném rozvoji. Může se jí zúčastnit každý posluchač vysokoškolského studia na kterémkoliv univerzitě jak na Slovensku, tak i v České republice.

Výsledky soutěže budou vyhlášeny 5. 6. 2003.

Esej zasílejte **do 30. 4. 2003** na adresu: STUŽ/SR, Staroturský chodník 1, 811 01 Bratislava, na vědomí: REC Slovensko, Vysoká 18, 811 06 Bratislava, stuz@nextra.sk; rec@changenet.sk (nutno uvést zpětnou adresu soutěžícího, školy, telefon, e-mail). Vítězné práce budou publikovány v týdeníku Mosty, vítězové budou odměněni hodnotnými cenami.

Průběžné informace naleznete na internetových stránkách www.stuz.sk a www.rec.sk.

-red-

Exkurze do Itálie

Katedra ekologie PŘF UP organizuje nejen pro studenty zahraniční exkurze. Letos se nabízí cesta do Itálie, a to v době gradujícího jara. Účastníky bude mj. doprovázet zástupce italského ministerstva životního prostředí.

Termín: **5.–20. 4. 2003.**

Z předběžného programu: Parco dell'Uccellina (Toskánsko), Castel Porziano (Latina) Parco del Circeo (Latina), Vesuvio, Pompei, Parco del Pollino, Parco del Cilento (Calabria), Etna aj.

Doprava: autobus DPMO Olomouc.

Nocleh: vlastní stany (ubytovna národního parku).

Předpokládaná cena: 10 000 Kč (záloha 4 000 Kč při přihlášení, doplatek 6 000 Kč do odjezdu). V ceně je doprava včetně trajektu na Sicílii a možné ubytování.

Přihlášky: Katedra ekologie PŘF UP, dr. V. Kostkan – kost@prfnw.upol.cz (po dobu jeho nepřítomnosti dr. P. Hekera – hekera@prfholt.upol.cz).

-red-

Lyžařská škola pro děti

Akademik sport centrum FTK UP připravilo pro děti ve věku 6–15 let lyžařskou školu.

Místo: Karlov

Termíny: **1., 8., 15., 22. 3. 2003.**

Náplň: výuka lyžování pod vedením instruktorů, hrátky na sněhu, závěrečný karneval.

Cena: 1 050 Kč (čtyři výjezdy).

Informace a přihlášky: ASC UP, tel. 585 636 452, 585 636 451, e-mail: vyrubal@ftknw.upol.cz.

-red-

Pozvánka pro rodiče a děti

Akademik sport centrum UP zve na akci *Rodiče a děti na horách*, která je připravena na 1. 3.–8. 3. 2003.

Program: týden plný her, zábavy, lyžování, běžkování, netradičních zážitků je připraven tak, aby část dne měli dospělí i děti sami pro sebe. Program bude probíhat jak v přírodě (můžete lyžovat, běžkovat pod vedením svého učitele, hrát hry na sněhu atd.), tak i v teple budovy.

Místo: rekreační středisko „Myslivna“, Klepáčov (Jeseniky).

Cena: rodič 3 450 Kč, (dětí do tří let zdarma), dítě 3–6 let 2 650 Kč, dítě 7–12 let 2 990 Kč, dítě 13–18 let 3 200 Kč, (v ceně je zahrnuto stravování – plná penze, ubytování, materiál, příprava a realizace programu, instruktoři, odměny pro děti).

Přihlášky a informace zasílejte na adresu Akademik sport centrum, tř. Miru 115, Olomouc, tel. + zázn.: 585 636 452, 585 636 451, e-mail: vyrubal@ftknw.upol.cz.

-red-

Jaká bude a jak bude dělena letošní státní dotace?

V souvislosti s blížícím se jednáním o dělení státní dotace a tvorbě rozpočtu pro UP na letošní rok jsme položili **Ing. J. Jirkovi, kvestorovi UP**, následující otázky:

Je v této době již známa výše státní dotace na tento rok? Jaká je její výše ve srovnání s loňským rokem?

V současné době je známa výše základní dotace na uskutečňování akreditovaných studijních programů, která závisí na přepočtených počtech studentů a koeficientech finanční náročnosti jednotlivých programů. Konkrétně je to v našem případě částka 596 547 tis. Kč, což je ve srovnání s loňským rokem zvýšení o 9,59 % (loni 544 332 tis. Kč). Je to způsobeno jednak nárůstem počtu studentů, jednak zvýšením základního normativu o cca 3 % na letošních 30 079 Kč/stud. Kromě toho je již potvrzena i dotace na ubytování a stravování studentů ve výši 45 849 tis. Kč, což je ve srovnání s rokem předchozím prakticky bez jakéhokoli navýšení (loni 45 836 tis. Kč).

Celkový objem prostředků ze státního rozpočtu na tuto položku se totiž nezměnil, naopak narostly počty ubytovaných a počty vydaných jídel studentům, což jsou ukazatele, podle nichž se tato dotace rozděluje.

Rovněž dotace na stipendia studentů prezenční formy doktorských studijních programů na I.Q jsou již známa. V našem případě je to 5 213 tis. Kč, přičemž se zatím počítá se stipendii v průměru 75 tis. Kč na studenta a rok.

Dostí podstatná část dotace, a to dotace na specifický výzkum na vysokých školách (bývalý „nespecifikovaný institucionální výzkum a vývoj“), není zatím definitivně známa. Zatím nepotvrzený údaj, se kterým při úvahách o dělení dotace počítáme, je 53 120 tis. Kč, což by byl ve srovnání s rokem předchozím nárůst o 12,35 % (loni 47 280 tis. Kč).

Dotace na realizaci výzkumných záměrů, což je další část institucionálních dotací na výzkum a vývoj, je již potvrzena a přidělena ve

výši 73 686 tis. Kč (z toho 15 926 tis. Kč investičních nákladů a 57 560 tis. Kč neinvestičních nákladů). Zvýšení ve srovnání s rokem 2002 je zde o 13,03 % ve srovnání s počátečním stavem roku 2002 (65 192 tis. Kč) a o 7,67 % ve srovnání s konečnými čísly roku 2002 (68 439 tis. Kč).

K doplnění ještě následující údaje – je známa základní část přidělené dotace na Transformační a rozvojové projekty a základní část dotace na projekty Fondu rozvoje vysokých škol (FRVŠ) ve výši 4 944 tis. Kč. Zde ovšem předpokládáme, že ještě nejde o částku definitivní a konečnou.

V poslední době se hovoří o návrzích na případnou změnu metodiky dělení státní dotace uvnitř univerzity. Proběhla v této souvislosti nějaká jednání?

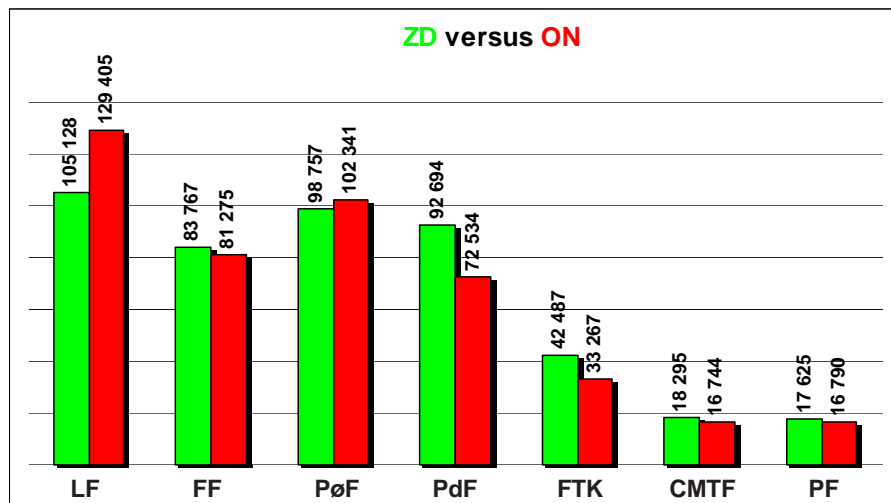
První jednání o případné změně metodiky dělení proběhla již v závěru minulého roku,

další pokračovala v průběhu ledna 2003. Jednalo se ovšem pouze o změnu dílčích částí používané metodiky, konkrétně způsob výpočtu podílu fakult na financování centrálních prostředků, RUP, IC a CCA. Pro konečný návrh dělení, který předložil rektor UP k projednání a schválení Akademickému senátu, provádíme variantní výpočty. V současné době, tj. před středečním jednáním s děkany fakult, si ovšem netroufám říci, která varianta bude ke konečnému jednání předložena. S ohledem na to, že bychom neradi při dělení dotací způsobili příliš velké výkyvy ve srovnání s rokem předchozím a že bychom rádi zajistili všem jednotkám UP srovnatelné podmínky mj. i k realizaci plánovaného zvýšení mzdových tarifů, nepředpokládám, že by změny metodiky (pokud k ní vůbec dojde) byly nějak výrazné.

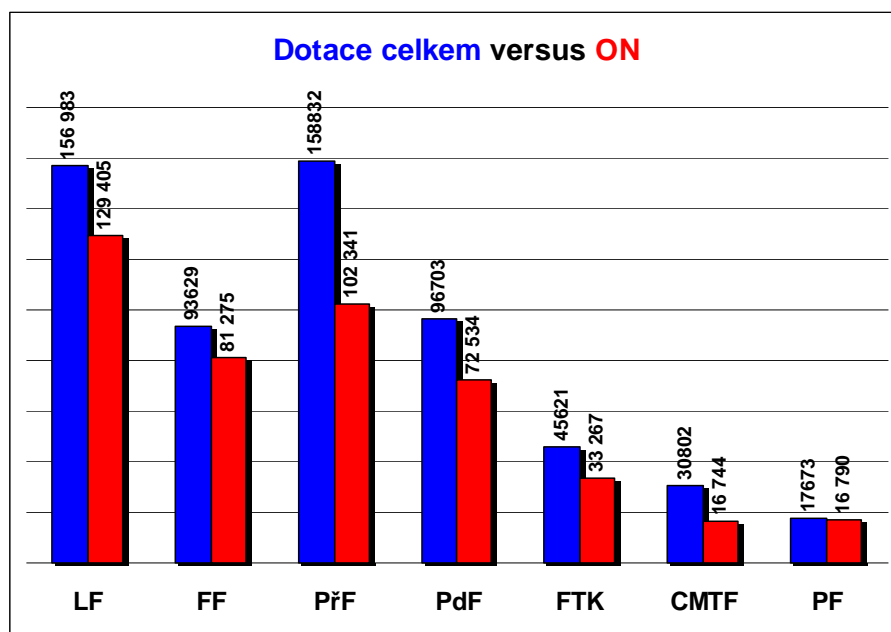
-red-

Na semináři věnovaném metodice dělení finanční dotace MŠMT ČR (16. 1.) byly mj. prezentovány i některé grafy znázorňující jednotlivé kroky při dělení státní dotace (jde o údaje z rozpočtu pro rok 2002):

Graf č. 1 představuje porovnání výše základní dotace (na přepočtené studenty) s výší osobních nákladů (tarifní platy, osobní ohodnocení, odvozy) na jednotlivých fakultách UP, tj. situaci, za které by fakulty měly na provoz „vystačit“ s objemem prostředků ze základní dotace. Legenda: levý sloupec = základní dotace (ZD), pravý sloupec = osobní náklady (ON).

Graf č. 2 porovnává výši osobních nákladů a celkové dotace. Jako „dotace celkem“ se rozumějí všechny základní dotace + všechny další zdroje (včetně grantových, PHARE, TEMPUS atd., ale bez ostatních výnosů, např. poplatků, samoplátů a podobně). Legenda: levý sloupec = dotace celkem, pravý sloupec = osobní náklady (ON).

Pravidla dělení neúčelových dotací MŠMT na UP

- Fakultám a organizačním jednotkám je určena odpovídající částka (podle metodiky MŠMT) z dotace na vzdělávací činnost a provoz UP (VČP) a na nespecifikovaný institucionální výzkum a vývoj (NIVV). *Poznámka: pro rok 2003 se mění dotace na základní dotaci (ZD) a dotaci na specifický výzkum (SV).*
- Z částky určené na NIVV (SV) se fakultám a organizačním jednotkám odečte částka na centrální činnosti a provoz UP stanovená pevným procentem (zatím vždy dohodnuto 0 %).
- Z částky určené na VČP (ZD) se fakultám odečte částka
 - na centrální činnosti a provoz procentem (podle normativních studentů);
 - na knihovnu UP, CVT a informační střediska fakult, která jsou v rozpočtu IC, a to v procentuálním poměru rozsahu služeb poskytovaných za poslední rok;
 - na náklady na odpisy staveb, pojištění staveb, centrální nájmy a opravy, NIV/IV (procentuálně podle užívaných ploch).
- Finanční částky určené tímto výpočtem pro jednotlivé fakulty jsou finančními prostředky fakult podle § 24 odst. (1) písm. g. Fakulty hradí z přidělených finančních prostředků veškeré náklady spojené s činností fakulty a veškeré náklady spojené s užíváním majetku UP.
- Veškeré zisky z nájemních smluv uzavřených UP jdou do centrální rezervy. Veškeré zisky z nájemních smluv uzavřených jednotlivými organizačními jednotkami jsou k dispozici příslušným organizačním jednotkám v souladu s platnými pravidly hospodaření UP.
- Prostředky určené pro centrální jednotky UP z VČP (ZD) a NIVV (SV) jsou nedílnou součástí rozpočtu (nakládání s nimi podléhá schválení AS UP).

O kognitivní lingvistice a vědeckém poznání II/

V minulém čísle Žurnálu UP jsme publikovali první část rozhovoru s prof. J. Kořeným, DrSc., vedoucím Katedry bohemistiky FF UP, na téma kognitivní lingvistika. Dnes přinášíme jeho druhou část:

Dostáváme se k problému vidění, lépe snad vnímání světa. Člověk od narození barvoslepy nebo postižený defektem statického orgánu vnímá svět jinak, než my ostatní. Jeho obraz světa je jiný než můj či váš. Může takto orientovaná lingvistika přispět k poznání toho, jak se utváří obraz světa v lidské mysli a jak ověřit jeho pravdivost?

Empirickým a modelačním způsobem lze zjistit a prokázat, co jsou univerzália a co specifika každé lidské sémiotické aktivity, pochopitelně i univerzália lidské řeči jako takové a specifika jednotlivých řečí. Dost víme o tom, jaké jsou mechanismy interdependencie mezi mentálními procesy a prostředky jejich zvněšnění řečí v komunikaci. Tato univerzália a specifika ve vzájemných vztazích ovšem působí v širším kontextu kulturních a civilizačních diferencí. Všechny tyto faktory náš obraz světa vymezují, diferencují, mnohdy omezují, nejsme vůči nim svrchovanými subjekty, které jich užívají jako dobře ovládaných nástrojů, jsme jimi spíše „obsaženi“, determinováni. Naše možnosti a schopnosti vidění světa, možnosti a schopnosti zvněšnění tohoto vidění řečí jsou spoluručeny znalostmi, zkušenostmi, profesí, kulturou v širokém slova smyslu. Pokud jde o různá fyziologická, somatická omezení, afázie apod., je skutečností, že kognitivně orientovaná jazyková zkoumání mohou přinést a již přinášejí nesmírně cenné poznatky o „světě“ neslyšících, hluchoslepých apod. Nejen že jsou již k dispozici solidní poznatky o mimicko-gestické řeči neslyšících jako o specifické sémiotické soustavě, ale odborníci dnes studují i zvláštnosti „jejich“ češtiny projevující se např. v psaném projevu (srov. tu práce prof. A. Macurové a jejího týmu). Jsem přesvědčen, že budoucnost v těchto souvislostech patří těsné spolupráci fyziologů a neurologů zabývajících se činností mozku a lingvistů. Víme, že difference našeho „vidění světa“ jsou rozprostřeny na škále s krajním bodem fyziologických, somatických omezení (a zdaleka nejen těch nejmarkantnějších) až k civilizačním a kulturním specifickým. Právě mezioborová spolupráce přes hranice přírodních a humanitních věd je cestou k objektivitě, ověřitelnosti, chceme-li k pravdivosti našich zjištění.

Jeden směr kognitivní lingvistiky směřuje k neuro-lingvistice, druhý rozlišuje to, co se děje v „mysli“ a co v „mozku“. Který směr je vědecky plodnější a který zastáváte sám, pane profesore?

Vlastně jsem už na to odpověděl. Budoucnost patří podle mne interakci mezi tím, co mohou zjistit jako objektivní biochemická a bioenergetická data fyziologové, a tím, co mohou vyznat lingvisté

systematicky studiem především verbální komunikace. Mezi tyto dvě empiricky korektní fáze zkoumání bychom měli vkládat jen tolik teoretických objektů, kolik jich je nezbytně třeba pro jejich funkční interakci. Zatím však přechodné pásmo představuje ona již zmíněná černá skříňka, jejíž interpretace je zaplněna nesmírným množstvím konceptuálních prostředků, které shromáždila především filozofie, sémiotika, logika, psychologie, etnografie atd., atd., které však stále čekají na systematickou strukturaci. Ani zdaleka nejsou všechny kompatibilní a za všech okolností relevantní.

„Každý živý tvor kategorizuje,“ uvádí I. Vaňková, „tzn., že rozlišuje a přiřazuje...“ V živých systémech se to odehrává již na molekulární úrovni. Jde např. o rozlišení signálů s informací o nebezpečí od signálů bezpečí, signálů cizí/vlastní. Tyhle schopnosti jsou geneticky zakotveny: evolučně vysoce konzervované, archetypální molekulové struktury (např. toll-receptory) jsou „prazákladem“ imunitních reakcí. Jejich struktura je prakticky shodná u mouchy drozofily, rostlin, zvířat a člověka. Existuje analogie v živých jazycích?

Tato otázka má dvojí stránku: Poznání vlastností lidského druhu rozhodně neprosplávalo to, že se člověk vyděloval z přírody, stavěl nad přírodu, věřil ve svou schopnost kdykoli „vystoupit“ z přírody a nazíravě, svrchovaně ji pozorovat. Dnes asi častěji než dříve připouštíme, že jsme „jen“ její částí, a to v jednotě „ducha i těla“. O specifikách lidského sémiotického reagování se dozvíme více, budeme-li pokorně a neantropomorfsky studovat sémiotické reagování nejrozličnějších přírodních druhů, a to od těch „nejnižších“ až k těm „nejvyšším“. Ostatně víme, že jsou živočišné druhy disponující fascinujícími informačními systémy, systémy, které „od přírody“ člověk k dispozici nemá, dovede je však konstrukčně a funkčně analogizovat svou intelektuální tvůrčí činností. Pokud jde o řeč jako geneticky založenou danost, lingvistika vždy řešila otázku vrozenosti řeči: spor byl vždy v podstatě o to, zda tato genetická dispozice směřuje univerzálně k schopnosti osvojit si jakýkoli jazyk ve smyslu tzv. prvního, tradičně mateřského jazyka, či zda je tato dispozice orientována na jeden určitý přirozený jazyk – jde tedy o to, zda jde o dispozici k univerzálním, či dokonce specifickým. Pochopitelně průběh těchto procesů je závislý

na etnickém, kulturním a sociálním prostředí. V každém případě tu obecná teorie informace a genetika skýtá lingvistice cenné podněty. V této souvislosti ještě jednu poznámku na okraj: tyto cenné podněty jsou někdy v humanitních vědách přetvářeny v duchu velmi jednoduchých, mechanických analogií. V posledních desetiletích se vyskytují někdy tendence mechanicky přenášet poznatky genetiky do oblasti transferu kulturních, etnických, sociálněskupinových nebo i rasových daností a přehlíží se, že exaktní pojem např. genu, genotypu či fenotypu apod. je tu uplatňován pouze metaforicky.

Jazykový obraz je antropocentrická interpretace světa obsažená v určitém jazyce, člověk je centrálním bodem – píše I. Vaňková. Exaktní vědy ovšem antropocentrické interpretace odmítají...

Myslím, že zejména posledních zhruba padesát let vývoje filozofie ukazuje, že dosavadní noetická pozice člověka v kontextu evropských tradic myšlení je nepochybně antropocentrická a antropomorfská. Platí to patrně pro všechny vědní noetické pozice bez rozdílu – nejen tedy pro humanitní vědy. Přirozené jazyky takové nepochybně jsou: je v nich dokonce „zatavena“ ona víra (nebo snad potřeba, touha) po jakési privilegované pozorovatelské pozici „nad“, či „před“ světem, který reflektujeme. Samo uvědomění si tohoto faktu, tohoto „handicapu“ je ovšem významným poznatkem a má svou dlouhou historii – připomeňme již tzv. kopernikánský obrát. Ostatně noetický, metodologický vývoj např. v teoretické fyzice – mám na mysli schopnost uvědomovat si limitativní účinky lidských smyslových vlastností i limitativní účinky přístrojové techniky na adekvátnost poznání, schopnost uvědomovat si důsledky toho, že jevy světa nepozorujeme z nějakého privilegovaného pozorovacího bodu, ale ze strukturně zcela konkrétního místa tohoto světa – je pro další vývoj metod přínosný. Mám-li to říci trochu pateticky – zápas s „kletbou“ antropomorfského a antropocentristického může být významným stimulem přístičích racionálních způsobů souzení, jakési programové oddávání se této „kletbě“ je nepochybně spíše stimulem ne-racionalistických sebereflexí člověka a jeho světa.

Dokončení přístě

-mh-

RECENZE

Třetí úspěšná kniha doc. Jiřího Chalupy

Jiří Chalupa vystudoval na FF UP hned tři obory, češtinu, historii a španělštinu, všechny s výborným prospěchem. Po ukončení studia v r. 1991 zůstal na katedře romanistiky, kde přednášá dějiny a literaturu Španělska a zemí Latinské Ameriky. Brzy se stal uznávaným odborníkem, přednášel i na španělských univerzitách, v r. 1999 se habilitoval, je zván do celostátních komisí a má výbornou pověst jako pedagog i výzkumný pracovník.

Obě jeho první knihy (*Jak umírá diktatura – Pád Frankova režimu ve Španělsku*, Votobia, Olomouc 1997; *Dějiny Argentiny, Uruguaye, Chile*, řada „Dějiny států“, nakl. Lidové noviny, Praha 1999, 576 stran, 2. opravené vydání 2002) byly tak úspěšné, že si vysloužily nominaci na knihu roku.

Koncem minulého roku vyšla další Chalupova kniha: *Zápisky o válce občanské*, Knihnice Dějin a současnosti, Lidové noviny, Praha 2002. Kniha lze vřele doporučit všem čtenářům. Místo dlouhého zdůvodňování citujeme první recenzi, která na ni vyšla 18. 1. t. r.:

Jiří Chalupa: Zápisky o válce občanské (Nakladatelství Lidové noviny).

Práce olomouckého hispanisty a iberoamerikanisty o španělské občanské válce je jedním slovem skvělá. Chalupa se dokáže ve spleť problémů Španělska 30. let pohybovat s nevidanou lehkostí, je dobře obeznámen s nejnovější literaturou (ve světových jazycích existuje na téma španělská občanská válka

podle odhadů 20–30 000 knih!) a má literární talent. Co více si historik může přát? Klíčem k Chalupovu úspěchu je především kompozice práce, která je vystavěna kolem několika problémových okruhů: Proč se republika nedařilo zreformovat Španělsko? Měli na rozpoutání občanské války svou vinu také socialisté? Jak se Frankovi podařilo zvítězit nad republikou i vlastními rivaly v povstaleckém táboře? Prodlužoval válku záměrně? Byl režim, který vytvořil, fašistický? Můžeme masakry, kterých se dopouštěli povstálci na jedné a republikáni na druhé straně, srovnávat, a kolik vlastně zahynulo v konfliktu lidí? Chalupovy odpovědi jsou poučené a nedogmatické. Zřetelnou distanci si udržuje jak od levicového, tak i frankistického výkladu událostí. V podstatě rezignuje na chronologii, přesto však z jeho historického eseje vystupují ostré kontury nebývalého a krutého dramatu, kterým španělská občanská válka bezpochyby byla. Knižka vyšla v malé Knihnici Dějin a současnosti a má, nepočítáme-li poznámky a rejstřík, jen asi 130 stran. Svým významem jde však bezpochyby o knihu velkou. (Lidové noviny, Orientace, 18. 1. 2003).

Zbývá ještě dodat, že v současné době pracuje doc. Chalupa na čtvrté knize, věnované tentokrát tématu baskického separatismu. K její přípravě dostal nedávno od španělské vlády prestižní krátkodobé výzkumné stipendium. Nepochybujeme o tom, že i tato kniha bude úspěšná.

-jč-

Vzpomínky

Zemřel doc. PhDr. Josef Viewegh, CSc.

Významný český badatel v oboru psychologie, psycholog umění a klinický psycholog docent J. Viewegh, CSc., zemřel v Brně dne 3. 2. 2003 ve věku nedožitých 75 let (* 29. 6. 1928 v Blansku). Psychologii studoval na FF MU v Brně. Zprvu se specializoval na klinickou psychologii se zaměřením na výzkum sebevražedného chování a léčbu toxikomanií (PK LF MU v Brně), od r. 1965 byl činný jako vědecký pracovník Psychologického ústavu ČSAV v Brně, od konce 80. let byl ředitelem tohoto ústavu. Založil sekci psychologie umění Čs. psychologické společnosti ČSAV. Je autorem 150 vědeckých prací, z nichž nejvíc si cenil knižní monografie *Fantazie* (Praha, Academia, 1986). Klinické psychologii a psychologii umění přispěl zásadními monografiemi „Sebevražda a literatura“ (PÚ AVČR Brno 1996) a „Psychologie umělecké literatury“ (PÚ AVČR Brno 1999).

Na vynikajícího vědce a přítele, který spolupracoval vstřícně a podnětně také s kolegy z UP, budeme věčně vzpomínat.

Doc. J. Musil

Univerzita Palackého nabízí nové akreditované obory

Přiblížil se konečný termín pro podání přihlášky k vysokoškolskému studiu v novém akademickém roce: s osmadvacátým únorem se zavřou pomyslná vrátka všem žádostem, která směřují na jednotlivá studijní oddělení sedmi fakult UP. Mezi zájemci o studium na UP se již dnes objevují i budoucí posluchači nové akreditovaných oborů, které budou (podle zájmu) otevřeny. V následujících řádcích nabízejeme jejich stručný přehled.

CMTF – dvouoborová katolická teologie + FF dvouoborová historie (prezenční), CMTF – dvouoborová katolická teologie + FF dvouoborová filozofie (prezenční), CMTF – dvouoborová katolická teologie + PŘF dvouoborová výpočetní technika (prezenční) – absolventi těchto oborů získají základní znalosti katolické teologie na souboré evropské úrovni. Mohou se uplatnit především ve specializovaných formách pastorace v církevních institucích a ve všech činnostech společenských i státních organizací. Získají vysokoškolské vzdělání i ve druhém oboru – historii, filozofii či výpočetní technice, čímž se významně rozšíří výše zmíněná možnost uplatnění. Nad rámec tohoto magisterského studia lze též získat kvalifikaci pro pedagogickou a katechetickou práci na úrovni středoškolského pedagoga.

PdF – Speciální pedagogika (prezenční) – pětileté magisterské studium s tříletým bakalářským stupněm organicky propojuje poznatky oborů speciální pedagogiky a léčebné pedagogiky na principech humanitních, ekologie a na základě širokého interdisciplinárního přístupu. Studium reaguje na aktuální problémy měnící se společenské reality, narůstání závažných pedagogických a sociálně patologických jevů a předkládá nové možnosti jejich řešení – včetně kompetencí, jež nebylo možno v dosavadních formách studia na vysokých školách ČR získat.

PdF – Speciální pedagogika předškolního věku (kombinované) – tříleté bakalářské studium reaguje na potřebu kvalitativně vyšších požadavků na služby handicapovaným dětem předškolního věku – včetně jejich rodičů. Studijní obor má za cíl připravit absolventky středních pedagogických škol, vyšších pedagogických škol i učitelky mateřských škol s praxí v oboru pro vysoce kvalifikovanou práci se zmíněnou skupinou klientů, a to s přihlédnutím ke specifickým jednotlivých postižení a znevýhodnění.

PdF – Učitelství pro mateřské školy (prezenční) – studijní obor učitelství pro MŠ je typem bakalářského studia, který reflektuje současné požadavky na celoživotní stupňové vzdělávání předškolních pedagogů a nový charakter předškolní výchovy v ČR, a to v souladu s principy Boloňské deklarace. Standardní doba prezenčního studia je tři roky. Studium je určeno pro všechny středoškolské uchazeče s maturitou. Charakter studia je interdisciplinární a přihlíží ke vzdělávacím trendům MŠMT ČR i evropským. Studium je zaměřeno na tvorbu pedagogických dovedností nezbytných pro projektování, řízení a evaluaci

pedagogických procesů v podmínkách otevřené předškolní výchovy, tzn. na praktickou aplikaci současných poznatků v disciplínách pedagogických, psychologických, zdravotněvých, speciálně pedagogických a pedagogického managementu.

PřF – Mezinárodní rozvojová studia (prezenční) – bakalářský tříletý studijní obor zařazený do studijního programu geografie. Toto studium tvoří ucelený komplex poznatků o regionální geografii zemí tzv. Třetího světa, doplněný dalšími geografickými předměty. Posluchači absolvují kurzy orientované na ekologii a problematiku životního prostředí. Značný prostor bude věnován zvládnutí alespoň dvou světových jazyků. V omezeném rozsahu posluchači absolvují předměty společenskovědního základu, které jim umožní lépe se orientovat v programech rozvojové a humanitární pomoci.

PřF – Molekulární a buněčná biologie (prezenční) – bakalářský studijní obor je samostatný biologický obor zahrnující progresivní, rychle se rozvíjející biologické disciplíny a možnosti jejich praktické aplikace. Poskytuje studentům široký biologický základ se zvláštním důrazem na přenos informací na úrovni molekulární a buněčné strukturovanosti živých systémů. Posluchači získají potřebnou erudici k odborné práci v laboratořích zemědělských a lékařských institucí, v laboratořích sledující genetiky modifikované produkty, na biotechnologických pracovištích i v základním a aplikovaném výzkumu. Studijní obor zahrnuje v přiměřeném rozsahu všechny aspekty biologického výzkumu a tvoří významnou součást studijního programu Biologie.

PřF – Diskrétní matematika (prezenční) – bakalářský obor je součástí studijního programu Matematika. Matematické disciplíny jsou doplněny o základní disciplíny diskrétní matematiky, navíc se studenti mohou seznámit s využíváním potřebného matematického softwaru.

PřF – Obecná fyzika a matematická fyzika (prezenční) – bakalářský obor (součást studijního programu Fyzika) zahrnuje nejobecnější matematické, fyzikální a fyzikálně-matematické disciplíny. Přípravuje studenty jak pro tvůrčí činnost v matematicko-fyzikálních a technických oborech, tak i pro týmovou práci a spolupráci s pracovníky ostatních fyzikálních a inženýrských zaměření. Široký přehled vytváří předpoklady pro práci v mezioborových oblastech.

PřF – dvouoborová Biologie v ochraně životního prostředí (prezenční) – bakalářské studium je zaměřeno na poznávání základních vlastností jednotlivých složek životního prostředí s akcentem na složky biotické. Absolvent tohoto učitelského oboru získá komplexní poznatky z biologie a základů ekologie, včetně základů disciplín nauky o životním prostředí, jakož i specializaci v ochraně životního prostředí.

PřF – dvouoborová Geologie a ochrana životního prostředí (prezenční) – studium učitelského oboru je zaměřeno na poznávání základních vlastností jednotlivých

vých složek životního prostředí s akcentem na složky abiotické. Pozornost je věnována poznatkům o složení litosféry, její stavbě a historickému vývoji. Posluchači si osvojí základní metodologii výzkumné činnosti širšího spektra vědeckých disciplín studujících vlastnosti litosféry, biosféry, hydrosféry a atmosféry.

PřF – Aplikovaná chemie (prezenční) – bakalářský obor je určen studentům, kteří mají zájem o rozšíření středoškolských znalostí chemie, angličtiny a prohloubení znalostí z oblasti výpočetní techniky. Po absolutoriu se nabízí možnost pokračování v magisterském studijním programu chemie.

LF – Klinická kineziologie a kinezioterapie (navazující) – tento navazující magisterský studijní obor nabízí konzistentní souhrn poznatků z medicínských a dalších oborů, jež konstituuji klinickou patokineziologii jako interdisciplinární nauku o pohybu člověka za fyziologických a patologických okolností a poskytují východiska pro cílenou rehabilitaci.

FF – Česká filologie se zaměřením na editorskou práci ve sdělovacích prostředcích (prezenční) – bakalářský studijní obor je zaměřen na získání praktických dovedností v oblasti aplikované bohemistiky, především písemných a ústních komunikativních dovedností a editorství v různorodých oblastech české kultury a v oblasti se zaměřením na ekonomiku mediálních aktivit.

Připravila

M. Hronová

Nový sportovní program: SPINNING indoor-cycling

ASC UP zařazuje nový sport do sportovních programů na letní semestr 2002/2003: SPINNING indoor-cycling je mladý sport (provazovaný od 80. let minulého století) – kondiční cvičení pro udržení a zlepšení fyzické kondice. Jde o jízdu na speciálních rotopedech v rytmu hudby pod vedením bohoslovenského instruktora. Jízda se přizpůsobuje individuálním fyzickým předpokladům jednotlivce (trénink podle srdeční frekvence).

Program, který vedou T. Hynek a M. Guregová, se koná od 19. 2. 2003 každou středu od 17 do 18 hod. ve fitness Victory.

Cena programu je 790 Kč (pro zájemce, kteří doposud nevlastní průkaz ASC UP), doplatek ke sportovnímu průkazu se základním programem ASC UP činí 590 Kč, s rozšířeným programem 290 Kč, se speciálním programem 290 Kč. Prodej probíhá v ASC UP, tř. Míru 115, 3. patro, dveře č. 329, tel. 585 636 451, e-mail: stanclov@ftknw.upol.cz.

-asc-

Plné texty časopiseckých článků

Vážení vyučující, postgraduanti a diplomanti, potřebujete-li ke své práci plné texty článků ze zahraničních časopisů (v němčině, francouzštině, španělštině, angličtině, portugalštině, italštině aj.) využijte ještě příležitost objednat si je v oddělení meziknihovní výpůjční služby za velmi výhodnou cenu, tj. 2.– Kč za stránku.

Tato nabídka bude platit do vyčerpání limitu u zahraniční služby JASON, která reorganizuje svoji činnost. Požadavky, které přijdou později, budeme realizovat po domluvě s vámi.

Objednávky přijímá oddělení meziknihovní výpůjční služby KUP, Zbrojnice, přízemí, dveře č. 162, nebo je můžete zaslat e-mailem na adresu: mvs@upol.cz. (Nezapomeňte uvést bibliografické údaje – název časopisu, název článku, autora, rok, číslo, rozsah stran.)

Chcete-li se sami podívat, zda je ročník časopisu, ze něhož žádáte článek, v databázi k dispozici, můžete tak učinit na adrese: <http://www.ub.uni-bielefeld.de/netahtml/jaso1.html>.

Využijte této mimořádné příležitosti!

Knihovna UP

Vyšla komentovaná bibliografie učebnic němčiny v českých zemích

V rámci společného jednorozhodného projektu Univerzity Bamberg a Univerzity Palackého vznikla ojedinelá publikace *Deutsche Sprachbücher in Böhmen und Mähren vom 15. Jahrhundert bis 1918. (Eine teilkommentierte Bibliographie)* – Německé učebnice v Čechách a na Moravě od 15. století do roku 1918 (Částečně komentovaná bibliografie), kterou vydalo nakladatelství Walter de Gruyter, Berlin 2002, cena 88 EUR. Spoluautory jsou doc. L. Spáčilová z Katedry germanistiky FF UP, dr. V. Spáčil, historik, dříve vedoucí pracovník Okresního archivu v Olomouci, za německou stranu se autorsky podíleli prof. H. Glück a H. Klatte, M.A.

Je to první publikace, která se pokouší zdokumentovat učebnice německého jazyka v našich zemích v daném časovém úseku. V Čechách i na Moravě se v tomto období mluvilo dvojjazyčně a němčina byla nejen jazykem úředním, ale i jazykem vědy a písem-

ných památek, byla tedy stálá společenská poptávka po dobrých učebnicích. Autoři jich popsali téměř 500, jsou řazeny chronologicky a komentovány podle jednotlivých kritérií, je vždy udána cílová skupina, druh učebnice, její struktura, učební metody, obsah a rozsah gramatického učiva, stěžejní témata.

Před ukončením prací na projektu se k tomuto tématu konala v květnu 2001 konference, ze níž byl vydán sborník *Die Volksprachen als Lerngegenstand im Mittelalter und in der frühen Neuzeit* (editor H. Glück, W. de Gruyter, Berlin – New York 2002). Obě publikace vycházejí v němčině a jsou cenným zdrojem informací pro pedagogy, kteří se zabývají historií pedagogiky, historií výuky německého jazyka v českých zemích, jsou pomůckou pro badatele v oboru historiolinguistiky apod. Zájemci budou mít možnost si vypůjčit obě knihy v knihovně Informačního centra UP ve Zbrojnici a ve Vědecké knihovně v Olomouci.

Dr. Z. Krížková, Katedra germanistiky FF UP

K reakci M. Profanta na výzvu „Počítejte s námi!“

Ve své reakci tvrdí poradce ministryně Školství, mládeže a tělovýchovy ČR M. Profant, že univerzity si za špatné platy mohou samy. Ba dokonce hovoří o feudálním rozvrstvení příjmů některých univerzit, což by si jistě zasloužilo z úst poradce ministryně konkrétnější vysvětlení. Univerzitu Palackého navíc obviňuje, že si trófu udržovat právnickou fakultu, na kterou podle jeho názoru nemá. Zároveň odkazuje na situaci na Masarykově univerzitě, která si prý s platovou situací „dokáže poradit zřetelně lépe“.

Jako předseda AS FF UP a člen AS UP jsem poměrně dobře obeznán s celou problematikou a musím s politováním konstatovat, že pan M. Profant nezná zřejmě údaje vlastního MŠMT ČR, zveřejněné na jeho webových stránkách. Jediný pohled na tabulky, které tvoří přílohy u zprávy o stavu vysokého školství v roce 2001 (zpráva pro rok 2002 ještě není na ministerském serveru k dispozici), ukazuje, že platy na MU v Brně se nijak zvlášť neodlišují ani od platů na UK v Praze, ani od olomouckých. Odborní asistenti měli v r. 2001 výrazně nižší platy jen na AMU v Praze a výrazně vyšší na ČVUT a VŠE v Praze. Průměrný plat odborného asistenta na všech fakultách představoval v r. 2001 na UK v Praze 15 428 Kč, na MU v Brně 16 281 Kč a na UP v Olomouci 16 010 Kč. Předpokládám, že pan Profant nechce tvrdit, že UK v Praze je „přesycená“, ač má jasně nejvyšší průměr z uvedených tří univerzit.

Průměr znamená, že tam jsou jak mladí, začínající odborní asistenti, tak i ti nejstarší, kteří jsou před důchodem. Pro laiky: „odborný asistent“ je zhruba nejběžnější funkce na univerzitě, nižší hodnoty jsou „asistent“ a „lektor“, vyšší „docent“ a „profesor“. Z toho vyplývá, že výše platů uvedené v petici jsou prostě běžné platy pro začínajícího univerzitního učitele. Mladší kolegové z Brna nejsou více spokojeni než ti z Olomouce.

Kdyby pan Profant byl obeznán se systémem platů, měl by vědět, že platy jsou určeny příjmy, které mají univerzity jako celek a jednotlivé fakulty jako jejich součásti. Tyto příjmy jsou téměř výlučně tvořeny dotacemi za počty studentů a dále granty. Univerzita nedostává příjmy jednoduše podle počtu studentů, ale za přepočtené studenty. Přepočtení je závislé na koeficientech, které určuje MŠMT. Nejvyšší koeficient (3,5) mají tradičně finančně náročná studia jako veterinární lékařství, nejnižší (1,0) studia, kde podle soudu tvůrců těchto koeficientů není zapotřebí tolik drahých přístrojů, např. humanitní studia a právo. Prakticky to znamená, že vysoká škola dostává na jednoho studenta veterinárního lékařství 3,5krát tolik peněz, než na jednoho studenta práva. Podobná je

situace i u přidělovaných grantů – granty pro finančně náročnější obory bývají „tučnější“ než pro obory „levnější“.

Většina univerzit rozděluje dotační finance jednotlivým fakultám přesně podle těchto koeficientů. Žádná fakulta nemůže vyplatit na mzdách více peněz, než sama dostane. Proto jsou platy na filologických a pedagogických fakultách, ale bohužel i na právnických fakultách nižší než na „bohatších“ fakultách, ačkoli rozdíl se zřejmě postupně snižují (pak by průměr na MU v Brně, která má více fakult s náročnějšími studijními plány, měl být daleko vyšší než např. v Olomouci).

Jediný způsob, jak získat pro pedagogy vyšší platy, je žádat o finance tam, odkud plynou, tedy od ministerstva. A to mladí kolegové udělali.

Nyní ještě slovo k „vývojovým problémům UP“. Když byla v roce 1946 Univerzita Palackého znovu řízena, počítalo se mj. i s právnickou fakultou. Ta byla však z politických důvodů vybudována až po r. 1989. Z této situace vyplývají i velice specifické problémy Právnické fakulty UP. UP totiž byla nucena celou právnickou fakultu vybudovat od základu při nízkých univerzitních platech v konkurenci se soukromou sférou, kde vystudovaný právník může vydělat mnohonásobek. Těžko pak PF UP získá kvalifikované docenty za plat, který má začínající právník v kanceláři (průměrný docentský plat byl v r. 2001 na MU v Brně 23 606 Kč a na UP v Olomouci 23 676 Kč).

Problém PF UP bude brzy – a možná již je – celostátním univerzitním problémem. Jakmile totiž odejde stará generace, mladí učitelé již nenastoupí,

neboť i ve středním školství mají naději na vyšší plat. Tento problém začíná podle sdělení mých pražských kolegů být již velice palčivý např. u určitých menších oborů na Filozofické fakultě UK v Praze.

Problém tudíž není jen v univerzitách, jak se nám snaží namluvit M. Profant, ale v systematickém „podfinancování“ školství všeobecně a vysokého školství zvlášť. Česká republika financuje školství v průměru daleko méně než např. chudší Polsko či zhruba stejně bohaté Maďarsko. Výmluvný je seznam OECD, který ukazuje, kolik který členský stát vydává v relaci k HDP. Průměr všech zemí OECD pro školství je 5,2 % HDP (viz tabulka).

Pro malou tranzitní zemi, jako je Česká republika, která nemá zvlášť velké zásoby surovin a je závislá na vývozu vlastní výroby či na obchodu a rozvoji turistiky, je situace vskutku alarmující. V ČR má vyšší vzdělání ve srovnání s evropskými zeměmi jen malé procento obyvatelstva, a přitom právě tendence rostoucí nezaměstnanosti jasně ukazuje, že mladý člověk s vyšším vzděláním má daleko lepší šanci na uplatnění než méně vzdělaný. Je dokonce otázka, zda například poměrně slabý výsledek jednání ČR o vstupu do EU, kde nás v poslední chvíli zachránila jen vytrvalost polských vyjednávačů (jak uváděl evropský tisk), nebo Evropou kritizovaný stav našeho soudnictví, není již alespoň zčásti výsledkem nedostatku schopných právníků a tlumočnicků, který se ovšem v budoucnosti bude projevovat stále více. Nedostatečné investice do školství se nám časem velice krutě vymstí.

Drs. W. Engelbrecht, předseda AS FF UP

Země, které vydávají na školství více, než je průměr OECD		Země, které vydávají na školství méně, než je průměr OECD	
Dánsko	8,1 %	Austrálie	5,0 %
Švédsko	7,7 %	Nizozemí	4,8 %
Norsko	7,4 %	Maďarsko	4,7 %
Nový Zéland	6,3 %	Německo	4,7 %
Rakousko	6,3 %	Spojené království	4,7 %
Finsko	6,2 %	Itálie	4,5 %
Francie	6,0 %	Španělsko	4,5 %
Kanada	5,7 %	Česká republika	4,4 %
Portugalsko	5,7 %	Mexiko	4,4 %
Belgie	5,5 %	Irsko	4,3 %
Švýcarsko	5,5 %	Slovensko	4,3 %
Polsko	5,2 %	Jižní Korea	4,1 %
Spojené státy	5,2 %	Turecko	4,0 %
		Řecko	3,6 %
		Japonsko	3,5 %

Problémy s fungováním počítačové sítě na UP

O problémech s poruchovostí univerzitní počítačové sítě jsem již psal v tištěné formě Žurnálu, odpovídám na dotazy v DISKUSI UP (www.upol.cz).

Během rozhořčených diskusí a tisíce telefonátů vznikají různé názory na neodpovědnost a nekompetenci při výběru zařízení, neschopnosti poruchu odstranit, neodpovědnosti vůči uživatelům sítě apod. Je těžké vysvětlovat a přesvědčovat o opaku, když sít poruchy opravdu vykazuje. Těm, kteří chtějí situaci pochopit, a těm, kteří chtějí uvěřit, bych rád vzkázal, že se snažíme tento nepříjemný stav odstranit v co nejkratší době a že provoz sítě se snažíme obnovit v co nejkratší době po výpadku.

Historie: Posledních pět let řídil síť UP přepínač firmy Marconi s ATM přenosovou technologií. Bez jakýchkoliv nadsázek patřila síť UP k nejstabilnějším metropolitním sítím mezi VŠ. V průběhu loňského roku nastalo takové zařízení sítě, že prostě starý přepínač zastaral a provoz „neupočítal“. To je prostě konstatování. Při výběru nové technologie jsme postupovali obezřetně, do finále se dostaly aktivní prvky firem CISCO a Marconi. Nyní by mohl následovat několikastránkový rozbor kládů a záporů obou zařízení. Byla vybrána technologie Marconi pro hlavní univerzitní přepínač. Nebyl to experiment, nebyl to přístup k testování „něčeho“ v „akademické“ síti.

Současně s hlavním přepínačem bylo v síti zprovozněno dalších 50 zařízení, fakultní switche apod., které novou technologii zvládají; je to zhruba třetina všech potřebných aktivních zařízení v celé síti. Ty se musí spolu domluvit. Po odladění sítě nastal záruční provoz.

Současný stav: Po měsíci zkušebního provozu se začaly vyskytovat chyby, které po několika testech (provedených na doporučení výrobce i dodavatele) vedly k závěru, že na některých modulech je chyba. Je to bohužel chyba velmi těžko lokalizovatelná (kdo někdy řešil podobnou situaci, tak to umí pochopit). Ihned byly učiněny kroky (ve spolupráci s právním oddělením), které nám poskytují kupní smlouva, a současně které nám umožňují alespoň takové udržení provozu, jaké v současné době je. Denně jsme v kontaktu s výrobcem i dodavatelem. Stanovili jsme reálný postup pro odstranění poruchy (včetně náhrady technologie). V sobotu 8. 2. se podařilo odstranit chybu, která způsobovala výpadky internetu. Před několika minutami jsem obdržel zprávu, že výměna zařízení bude provedena nejspíše do 18. 2. 2003. Bude to náhradní řešení do odstranění chyby výrobcem, nicméně na provozu sítě se negativně neprojeví.

RNDr. F. Zedník, ředitel CVT UP

YDAVATELSTVÍ UP

Vyhodnocení průzkumu zájmu o studijní texty v elektronickém tvaru

Jelikož se v poslední době všeobecně hovoří o možnostech nahrazení tištěné podoby studijních materiálů elektronickou formou, provedlo Vydavatelství UP mezi studenty anketu k této problematice. Dotazníková akce probíhala v období říjen–listopad 2002 v prodejné skriptu VUP.

Dotazníky vyplnilo celkem 218 respondentů. Příslušnost k fakultě a ročník respondentů vyjadřují následující dvě tabulky:

PdF	26,6 %
FF	23,4 %
PřF	19,7 %
FTK	8,3 %
PF	7,3 %
CMTF	2,8 %
1. roč.	43,3 %
2. roč.	20,7 %
3. roč.	12,1 %
4. roč.	2,9 %
5. a 6. roč.	11,0 %

Dokončení na str. 8

Nabídneme rovnocenné šance dětem se zdravotním postižením?

Zhruba v červnu 2002 se olomoučtí krajší radní obrátili na Katedru speciální pedagogiky Pedagogické fakulty UP s žádostí o spolupráci ve smyslu vypracování návrhu zákonodárné iniciativy na změnu a doplnění dvou školských zákonů. Jedná se o vzdělávání dětí se zdravotním postižením na běžných školách a neexistující institut asistenta ve třídách běžných škol. Problém se nedotýká jen Olomouckého kraje, ale jak potvrzují desítky dopisů rodičů i ředitelů škol z celé republiky, je neduhem celé ČR. Připomeňme, že vláda ČR již před pěti lety uložila MŠMT ČR, aby zmíněnou myšlenku uskutečnilo. Bohužel ve věci se dosud nic nezmenilo. První náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ČR V. Pícl pro MF Dnes (23. 11. 2002, A/7) konstatoval potřebnost třídních asistentů, vzápětí však připustil neshodu MŠMT a MPSV ČR v oblasti financování. Ve školách působí v současné době desítky, možná stovky asistentů. Náklady na jejich odměny zatím stále hradí úřady práce, Výbor dobré vůle, Konto Bariéry, někdy (jsou-li vedeni jako vychovatelé či uklízečky) resort školství. I přesto, že se tedy o integraci hovoří již léta, pro rodiče je stále jednodušší umístit tělesně postižené dítě do tzv. speciální školy. Chtějí-li totiž, aby dítě navštěvovalo běžnou školu, jejich podmínky se jeví rázem ještě složitější. Náš stát roli pomocníka jaksi stále nechce přijmout. Koncem minulého roku média několikrát poukazyvala na úskalí současného vzdělávání těchto asi 1 650 dětí. Bylo to hlavně poté, kdy novela zákona, jež byla připravena J. Michalíkem z Katedry speciální pedagogiky PdF UP (práci konzultoval s řadou lidí mimo UP, krajskou garanci měl P. Sekanina, krajský radní pro školství), nebyla (4. 11. 2002) vládou ČR doporučena ke schválení. Nyní, v několika příštích dnech nastává doba, kdy se poopravený návrh, výsledek letité badatelské a pedagogické práce, dostává do Poslanecké sněmovny PCR.

Proč integrovat děti s postižením mezi děti zdravé a naopak?

Víceméně se předpokládá, že „integrace“ se uskutečňuje kvůli postiženým. Často se setkáváme s ná-

zorem, že postiženým dětem je mezi sebou lépe. Tedy komu je vlastně ku prospěchu společné vzdělávání dětí zdravých a dětí s postižením? Pobyt dětí s postižením ve třídách běžných mateřských, základních a středních škol jim umožňuje získávat něco, co v prostředí oddělených (být jinak kvalitních) speciálních škol a internátů získat nemohou. Vědomosti, dovednosti a návyky ve škole nezískáváme přece jen od učitelů, ale v procesu učení je stejně jako učitel důležitá i skupina, v níž se žák pohybuje. Skupina, s níž se může identifikovat, měřit, sebehodnotit a být hodnocen vystaven. Právě sociální učení je přirozenou součástí procesu tzv. integrace. Možnost účastnit se vztahů v běžné a přirozené komunitě třídy, školy, ulice, sídlitě jim dává všem možnost učít se běžným, a ne umělým způsobem chování běžnému u zdravých (majoritní část) spolužáků. Stále více propojený svět činí stále více činností a dějů vzájemně závislými a ovlivnitelnými. Je tedy nutné již ve školách vést všechny žáky k umění spolupráce v týmu. Právě tyto dovednosti, ať se je učí zdraví, či zdravotně postižení, jsou více než významné a daleko lépe se „nacvičují“ v prostředí různorodém. Důležité je však doplnit toto: pod pojmem integrace se nemíní bezhlavé vhození dítěte s postižením do běžného vzdělávacího proudu s heslem „hlavně, že je mezi zdravými“. Jedná se o trpělivou, mravenčí práci, která povede k vytvoření takových podmínek vzdělávání, které umožní žákovi s postižením i maximální rozvoj jeho osobnosti.

Původní návrh neprošel, opravená verze je nasnadě

V Učitelských novinách ze dne 3. 12. 2002 (č. 44, Horký integrační brambor) osvětluje J. Michalík, zabývající se zmíněnou problematikou asi deset let, důvody neschválení připravovaného návrhu. Ty podle něho spočívaly ve dvou zdanlivých a dvou faktických nepěsnostech (viz příslušné UN). Žurnálu UP v této souvislosti připomněl další z významných zákonodárných iniciativ, a to „naplnění smyslu a účelu univerzit“: *To, že se do zákona (či obdobné normy) ministerským úředníkem léta nechytlo, je vlastně obvyklá věc. Soudím, že právě tyto situace – a daleka nejen ve školské integraci – jsou tady ale „pro nás“, pro akademické pracovníky. Jestli si totiž něčeho (při obecné bídě) můžeme považovat, pak je to naše nezávislost, míněno na vládních strukturách a pražském establishmentu obecně. Jsem přesvědčen, že právě z prostředí univerzit, nadaných řekněme „slušným“ potenciálem lidských zdrojů, bychom měli být do budoucna partnerem i oponentem státní správy v daleko širším okruhu případů. Jinými slovy – vrátíme-li se do školské integrace samé. Je otázka,*

jestli jejími „určovatelí“ má být v ČR sedm úředníků sedmnáctého odboru ministerstva, nebo k ní mají co říci i akademické kolektivy kateder vysokých škol. „Olomoucká“ iniciativa je důkazem a potvrzením druhého názoru, ať už to všechno na politickém kolbišti sněmovním dopadne jakkoliv.

Nerovnost šancí, diskriminační postoj vůči zdravotně postiženým

Lidé se nerodí ani nezůstávají rovni navzájem. Liší se původem, vzděláním, majetkem, ale i temperamentem nebo barvou vlasů. U postižení, resp. později handicapu, nedostatek rovnosti vystupuje zcela zřejmě. Je skutečně jedno, zda-li si pod tím představíme nerovnost šancí, východisek, možností, či obyčejné lidské spravedlnosti. V této souvislosti je dobré si uvědomit toto: přestože si lidé nejsou a ani nemohou být rovni, mohou být sobě navzájem i vůči orgánům státu „rovnoprávní“. Příslušná klauzule naší Listiny základních práv a svobod neobsahuje výslovně zákaz diskriminace z důvodu existence zdravotního postižení. Rozumí se tím tedy, že zdravotní postižení nebylo a není příčinou diskriminace jeho nositelů? Bohužel opak je pravda. Silně diskriminační postoje jsou zaznamenány ve všech etapách vývoje lidské společnosti. Věk jen kolik z nás za svůj život slyšelo věty jako: *Já proti nim nic nemám, ale ať si žijí tam spolu...*, nebo: *No neptejte, naše děti se na ně přece nebudou každý den dívat!...* Zní to přinejmenším nemilosrdně. Náprava výše popsaného neblahého stavu by měla začít právě ve školních lavicích.

Mnohé evropské země se vydaly cestou společného vzdělávání

Míru mezi vzděláváním a výukou jako základní lidská práva děti se zdravotním postižením hledaly téměř všechny vyspělé evropské země. Některé před třiceti, jiné před dvaceti lety se tou či onou měrou vydaly na cestu společného vzdělávání. Školská integrace se v žádné zemi neprosadila „ze dne na den“. Vždy se jednalo o dlouhodobý proces, jeho počátky můžeme najít v sedmdesátých, zejména v osmdesátých letech minulého století.

Školská integrace představuje důležitou součást celkového pojetí školské reformy. MŠMT ČR vyvíjí činnost bohužel teprve tehdy, až problémy ve školách a rodinách dětí s postižením nabývají „mediální dimenze“. Přitom právě odpovídající legislativní, metodickou a koordinační činnost, spojenou s patřičným ekonomickým zabezpečením, můžeme považovat za jeden z prvních „standardů“ integrace.

(V textu jsou použity informace z publikace J. Michalíka *Škola pro všechny aneb Integrace je, když...*)
M. Hronová

Vyhodnocení průzkumu...

Dokončení ze str. 7

Výsledky této ankety se dají po obsahové stránce shrnout následovně: 19,3 % má zájem o studijní texty v elektronickém tvaru, 80,7 % preferuje tištěnou formu studijních materiálů.

Z řad zájemců o elektronické publikace: 9,1 % respondentů by studovalo přímo z počítače, 90,9 % by se snažilo příslušný text z počítače vytisknout.

Zájem o tisk elektronických publikací: 48,2 % respondentů má zájem o vytisknutí na UP, 51,8 % dotázaných by tisklo tyto materiály svépomocně mimo UP.

Obecně: 74,3 % respondentů, kteří vyplnili dotazník, by ke studiu využívalo nebo využívá počítače v rámci naší univerzity, 91,3 % dotázaných studentů používá počítače UP k přístupu na internet.

Přestože počet respondentů nebyl nikterak rozsáhlý, přece lze z výsledků ankety učinit jisté závěry. Zájem o elektronickou formu studijních textů ze strany studentů UP je. Je pozitivní, že tuto formu publikování schválila i Ediční komise Univerzity Palackého. Není tomu tak totiž ve všech vysokých školách. Např. Karlova Univerzita elektronické publikování zatím nepodporuje. Pravda je, že v případě elektronických publikací jsou ještě některé nedorozřešené problémy. Jedním dosti podstatným je skutečnost, že elektronickým publikacím nelze přidělit ISBN. Ale na druhé straně je tato forma publikování ideální při nižších nákladech vydání, popř. pro texty, jejichž obsah velice rychle přestává být aktuální. Je na autorovi a ediční komisi, který způsob publikování zvolí. Za důležitou informaci lze též považovat počet zájemců o tisk na UP.

-fm-

...A PŘÍŠTÍ TÝDNY...

24. ÚNORA

K. Englichová: Hartový recitál. UC UP, 19 hod. Pořádá Spolek pro komorní hudbu Olomouc.

24.–28. ÚNORA

Kurz muzikoterapie s výrobou hudebních nástrojů. Pořádá Katedra hudební výchovy PdF UP a Občanské sdružení Centrum Poznání. UC UP. Informace na tel. 585 635 262

25. ÚNORA

Prof. I. Chajda, DrSc. (PřF UP Olomouc): Svazy a polosvazy s antiionními involucemi. Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. Pořádá Katedra algebry a geometrie PŘF UP, posluchárna č. 301 v Olomouci-Hejčíně, Tomkova 40, 13 hod.

Prof. J. Andres, CSc., (PřF UP): Derivperiodická řešení diferenciálních systémů I. Seminář diferenciálních rovnic. Pořádá Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PřF. Posluchárna č. 202, PřF UP, Olomouc-Hejčín, Tomkova 40, 13.30 hod.

Doc. L. Tichý (CMTF UP): Svatý Pavel – apoštol pohanů. Přednáška. Pořádá Moravskoslezská křesťanská akademie Olomouc. Velký sál arcibiskupské kurie, Biskupské nám. 2, 17 hod.

Olomoucký oftalmologický seminář. Pořádá Oční klinika LF UP.

26. ÚNORA

Mgr. M. Suchý: Stavba svatovítské katedrály v Praze. Doktorské čtení. Pořádá Katedra historie FF UP, posluchárna č. 13, 15 hod.

Pruďce do kopce: studentský večírek na rozjezd letního semestru s kapelami WALK CHOC ICE (Praha) a LOCOPOCO. U-Klub, 20 hod.

Olomoucké otolaryngologické odpoledne (3×0). Pořádá Klinika ORL LF UP. Divadlo hudby Olomouc.

-red-